

Zelené centrum v Třanovicích

Udržitelný rozvoj

Společnost se neustále vyvíjí a vše nasvědčuje tomu, že rychlost probíhajících změn se neustále zvyšuje. Stále méně jsme jako jednotlivci schopni orientovat se v probíhajících změnách a v jejich možných důsledcích, a to v nás může vyvolávat obavy z budoucnosti, nebo alespoň nepříjemný pocit nejistoty. Od šedesátých let minulého století lze proto v zemích civilizovaného světa pozorovat významný nárůst intenzity debat o udržitelnosti vývoje. Zvláště v posledních dvou desetiletích se může zdát, že se nacházíme na zvláštní dějinné křižovatce, z níž některé cesty vedou z různých důvodů k neodvratnému zániku světa, který známe, a jiné jsou „udržitelné“. Z historie je však zřejmé, že podobné obavy z nejisté budoucnosti měli lidé přinejmenším již v dobách, ze kterých pochází nejstarší písemné záznamy. Současná situace je však v mnohém odlišná: naše technologicky vyspělá civilizace disponuje prostředky, které mohou ovlivnit naši budoucnost mnohem snáze a mnohem výrazněji.

Většina definic udržitelného rozvoje stojí na myšlence, že současná generace by se měla rozvíjet (a uspokojovat své potřeby) tak, aby neomezila možnosti rozvoje (a uspokojování potřeb) budoucích generací. Jakkoli rozumná se tato myšlenka zdá, neposkytuje nám odpovědi na řadu praktických otázek, neboť o potřebách budoucích generací nevíme téměř nic (podobně jako naši prapředci nevěděli téměř nic o našich současných potřebách). Vývoj (a s ním spojené změny a nejistota) nejsou vlastní pouze lidským společenstvím, ale také jejich prostředí (přírodnímu i uměle vytvořenému). Vše kolem nás se neustále mění v nekonečném koloběhu vzniku a zániku a hovoříme-li o udržitelnosti, měli bychom se zamyslet, jaké současné hodnoty nejlépe přispějí k uspokojení (v současnosti neznámých) potřeb budoucích generací a co hodnotného bychom měli odkázat těm, kdo přijdou po nás. Hledání odpovědí na tyto otázky je jádrem diskusí o udržitelném rozvoji.

Co z výše uvedeného vyplývá pro nás a naše každodenní životy? Představme si pravěkého člověka, dumajícího nad dlouhodobou udržitelností a tím, co by měl odkázat nám, žijícím na počátku třetího tisíciletí po Kristu, aby přispěl k uspokojení našich potřeb. Byly by to zásoby surovin pro výrobu kamenných nástrojů, pomalované stěny jeskyní nebo stáda mamutů prohánějící se po zmrzlé půdě tehdejší Evropy? Viděno našima očima: nejvýznamnějším odkazem byla bezesporu jeho vynalézavost, která lidstvu umožnila přežít měnící se podmínky prostředí a nevyhynout. V jistém ohledu lze tedy říct, že udržitelné je žít a pracovat tak,

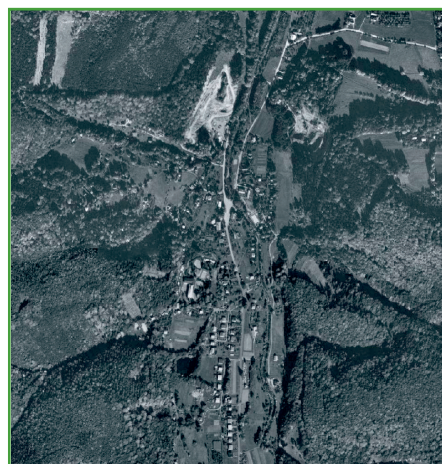
STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo životního prostředí

abychom následujícím generacím odkázali to, co považujeme za hodnotné dnes (neboť při vší dobré vůli nemůžeme vědět, co budou za hodnotné jednou považovat oni). Při zpětném pohledu jsou tím nejcennějším znalosti a tvořivost, které nepodléhají inflaci ani vlivům globálního oteplování a které nám jako biologickému druhu umožnily přežít statisíce let až do současnosti.

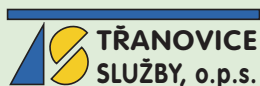
Krajina proměnlivá

Vývoj společnosti a jejího prostředí je zapsán v krajině. Při pohledu na krajinu z ptáčích perspektiv lze pozorovat důvěrně známá místa ve zcela nových souvislostech a srovnáním leteckých snímků (případně historických map) pořízených v různých časových obdobích si můžeme všimnout, jak se tato místa měnila. Uvedené snímky zachycují obec Řeka a její vývoj od poloviny devatenáctého století po současnost: přeměnu obce, jejíž obyvatelé byli v minulosti do značné míry závislí na pastevectví a těžbě a zpracování dřeva, až po současnost, v níž významnou roli hraje cestovní ruch a rekreace. Trvale udržitelný je na těchto snímcích pouze proces změn.

Text zpracoval: David W. Novák

Zpracovatel letáku:

Pořádáme pro vás:

- Školní programy ekologické výchovy
- Terénní exkurze pro širokou veřejnost
- Přednášky a semináře na témata udržitelného rozvoje

Termíny exkurzí lze domluvit u společnosti Třanovice služby, o.p.s.

739 53 Třanovice č.p. 1

E-mail: sov@tranovice.org, tel.: 558 694 262, kl. 205

Kontaktní osoby: Ing. Jana Liberdová, Bc. Martina Stebelová